

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

792

Hely

Idő

" 18 "

Személy

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp

1918 X 6

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O

Buda vezető szerepét

az országban a múlt század harmincas éveiben Pest ragadta magához és azontul minden jelentősebb mozgalom Pesthez fűződött. Ilyen volt a színház és színészet ügye is. Még 1819-ben Budán játszott az első magyar színésztársaság. 1833-ban Buda nemzeti érzületének kifejezésére és a város régi dicsőségének megóvása végett a színházat magyar színjátzó társaságnak adta haszonbérbe. Nemes igyekezete azonban Buda első rangját nem volt képes e téren visszaszerezni. A közönség jóakaratu véleményével Pest felé fordult s ennek gyarapodását segítette elő, ugyannyira, hogy Budától a magyar színésztársaságot is a maga részére hódította. Széchenyi 1831-ben egy nemzeti színház és színész-iskola eszméjét pendítette meg. Indítványát Pestmegye tette magáévá s ez a megvalósításról oly gyorsan gondoskodott, hogy még Széchenyi is megsokallotta. 1834-ben különösen Fáy András és Földváry Gábor ösztönzésére Pestmegye elhatározta, hogy a nemzet adakozásából Pesten állandó magyar

színházat fog építeni. Lelkesítő felhívását nem várt siker koronázta. Még a legutolsó szegény ember is sietett meghozni áldozatát; ha egyebet nem adhatott, néhány napi ingyen munkára kötelezte magát. A színház a Kerepesi-ut elején 1837-ben fölépült. Széchenyi ezt inkább csak előkészületnek tekintette a nemzet méltóságához illő színház építésére, melynek helyét közbenjárására a városi tanács a Dunaparton a Lánchidon felül ki is jelölte. Földváryék nem tágitottak. A budai színésztársaságot szerződtek s velük 1837. évi augusztus 22-én az első magyar állandó színházat megnyitották, melyet három év múltán az országgyűlés „Nemzeti Színház” címen az ország gondviselésére bízott.

Buda vezető szerepét a színművészet terén ezzel átvette Pest és Budának azóta nincsen állandó, téli színháza. Voltak ugyan törekvések, hogy itt is verjen állandó tanyát a színészet, de ezek az eszközök elégtelensége miatt ezt a kérdést megfelelő arányokban elintézni nem tudták. A várszínház teljesen családi jelleget öltött. Kicsiny nézőterét néhány család kibérelte és ott talál-

kozott éveken át egy és ugyanazon társaság. Serly Lajos Óbudán épített színházat, de az is oly kicsiny, hogy komolyan szóba sem kerülhet.

Eddig pénzkérdés volt az állandó színház ügye és politikai jelszó a kerületek versengésében. Most megszünt a pénz mint gátló körülmény s így e kérdést csak mint politikai kortesfogást kell még elintézni.

A politikai vezérek belátása talán ezen is tulsegit minket.

rosi háziyomd